

BÜNTETÉS-
VÉGREHAJTÁSI
SZERVEZET

Nemzeti ünnep
Elismerések március 15-e
alkalmából

2

Bíróportrék
Géczi Noémi és
Oláh Gábor

6-7

Szimulált túsdráma
Tréning a Gyorskocsiban

8

Bv. HÍRLEVÉL

2010/2.

TISZTELT OLVASÓK, KEDVES KOLLÉGÁK!

Idén is a páhalmiak csapata nyerte a terepfutó-bajnokságot! Képriport a 10. oldalon

A várva várt tavasz mindig ünneppel köszönt Magyarországra, így a büntetés-végrehajtás szervezetére: március 15. alkalmából idén is sok munkatársunk kapta meg a kimagasló munkájáért járó elismerését. Mindannyian tudjuk, hogy a nagyközönség kevéssé ismeri a munkánkat, külső megítélésünkben sok az előítélet és a félreértés. Ezért is tartjuk fontosnak, hogy több kollégánk vállalkozott arra, hogy kicsit beavatja a bv. világába az origo.hu internetes portál újságíróját. A riport szerkesztett változatát e lapszámunkban olvashatják.

Vannak munkatársaink, akik mindennapi feladataik mellett hobbijuk üzésében is eredményesek: bemutatkozik a futballbíró és az erőemelő hölgy.

Újszerű, kísérleti képzésen vett részt szervezetünk néhány tagja: a Krízis Incidens Tárgyaló Tréningen egy újságírónk is ott járt – riport a tréningről, első kézből.

Dr. Mezey Barna, a büntetés-végrehajtás elkötelezett szakmai partnere, kutatója, tudósa, a Magyar Börtönügyi Társaság elnöke lesz augusztus 1-jétől az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora. Új feladatáról és céljairól lapunknak is nyilatkozott.

Egy szervezet életében a hagyományok, kötések legalább olyan fontosak, mint a folyamatos változás, fejlődés. Természetesen ott voltunk az Országos Terepfutó-bajnokságon, a remek hangulatot, az átél izgalmatok reményeink szerint visszaadják helyszínen készült fotóink.

Márianosztra egy megnyert pályázat révén komoly fejlődés előtt áll, és szemlélünk a börtönök világának külföldi híreiből is.

Szerkesztőségünk továbbra is várja észrevételeiket, ötleteiket, témafelvetéseiket. A Bv. Hírlevél olvasásához kellemes időtöltést kívánunk!

ELISMERÉSEK MÁRCIUS 15-E ALKALMÁBÓL

A Magyar Köztársaság elnöke a nemzeti ünnep alkalmából kimagasló szakmai munkája elismeréséül a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet adományozta Borsi János büntetés-végrehajtási ezredesnek, a Nagyfa-Alföld Kft. ügyvezető igazgatójának.

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztet adományozta Szege-di Péter büntetés-végrehajtási őrnagynak, a Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtön osztályvezető-helyettesének, dr. Szöllősi Olga büntetés-végrehajtási orvos őrnagynak, a Büntetés-végrehajtás Központi Kórház adjunktusának és dr. Szabó Marianna közalkalmazottnak, a Szegedi Fegyház és Börtön gyógyszerészének.

A Magyar Köztársasági Bronz Érdemkeresztet adományozta Varga József büntetés-végrehajtási főtörzsszászlósnak, a Pál-halmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet biztonsági főfelügyelőjének.

A Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett arany fokozatát adományozta Szabolcsi Istvánné dr. Sisa Rozália ny. rendőr orvos alezredesnek, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet volt orvosának, Együd József őrnagynak, a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjének és Horváth Zsuzsanna főtörzsszászlósnak, a Márianosztrai Fegyház és Börtön megbízott osztályvezető-helyettesének.

A Magyar Köztársaság igazságügyi és rendészeti minisztere eredményes szakmai munkája elismeréséül soron kívül előléptette ny. büntetés-végrehajtási ezredessé Szakáll István ny. alezredest, a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet ny. osztályvezetőjét.

Büntetés-végrehajtási alezredessé léptette elő Fazekas László őrnagyot, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét és Kovács Kálmán őrnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága osztályvezetőjét.

Büntetés-végrehajtási őrnaggyá léptette elő Császár László századost, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét és dr. Dókus Debóra Vanda századost, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét.

A főtanácsosi címet adományozta Arató Ferenc ezredesnek, a Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnokának, dr. Torma Albert orvos-ezredesnek, a Büntetés-végrehajtás Központi Kórház főigazgató főorvosának és Vatai Gyula ezredesnek, a Váci Fegyház és Börtön parancsnokának.

A tanácsosi címet adományozta dr. Bencze Béla alezredesnek, a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet igazgató-helyettesének, Kassainé Pataki Ibolya őrnagynak, a Budapesti Fegyház és Börtön osztályvezetőjének és dr. Lekics Tamás századosnak, a Szegedi Fegyház és Börtön osztályvezetőjének.

Pénzjutalomban részesítette dr. Üveges Irina alezredest, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága osztályvezetőjét, Kiss Pál őrnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága ügyeletes tisztjét, Bagó Anita Anna századost, a Kalocsa Fegyház és Börtön főelőadóját, Csillag Gábor hadnagyot, a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet nevelőjét, Murányi László törzsszászlóst, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet biztonsági főfelügyelőjét, Kissné Sperling Zsuzsanna főtörzsrőrmestert, a Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete körletfelügyelőjét, Szalai Tímea közalkalmazottat, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága osztályvezetőjét és Szentgróti Edit közalkalmazottat, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága előadóját.

A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka a nemzeti ünnep alkalmából eredményes szakmai munkája elismeréséül a Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett ezüst fokozatát adományozta Stromayerné Bajádi Mária törzsszászlósnak, a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet szociális segédelőadójának és Horváth Sándor zászlósnak, a Budapesti Fegyház és Börtön körlet-főfelügyelőjének.

A Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett bronz fokozatát adományozta Eperjesi Flórián századosnak, a Budapesti Fegyház és Börtön vezető nevelőjének, Dolgos Ferenc főhadnagynak, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet biztonsági tisztjének, Jencski Lajos törzsszászlósnak, a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet megbízott

biztonsági tisztjének, *Somogyi Szabolcs János* zászlósnak, a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet megbízott biztonsági tisztjének, *Kiss Sándor* főtörzssörmesternek, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet megbízott főápolójának, *Hegedűs Imréné* közalkalmazottnak, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Titkársági és Jogi Főosztálya ügykezelőjének, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet érdekében kifejtett tevékenysége elismeréséért *Kovács Sándornak*, a Menedék Emberbaráti Egyesület munkatársának. Soron kívül előléptette büntetés-végrehajtási alezredessé *Havril János Ferenc* őrnagyot, a Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtön osztályvezetőjét, *dr. Kerékgyártó Gizella* őrnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét, *Kovács István* őrnagyot, a Márianosztrai Fegyház és Börtön parancsnok-helyettesét, *Smatkó Ferencné* őrnagyot, a Középdunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet gazdasági vezetőjét és *Sztodola Tibor* őrnagyot, a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja kiemelt főreferensét. Büntetés-végrehajtási őrnaggyá léptette elő *Dömösi Attila* századost, a Szegedi Fegyház és Börtön osztályvezetőjét, *Drotár Zsolt* századost, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét, *Imréné Kovács Tímea* századost, a Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét, *Koncz Katalin* századost, a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet vezető nevelőjét, *Németh Adél* századost, az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási

főhadnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét, *Porubszky Szabolcs László* főhadnagyot, a Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét, *Szakácsi Istvánné* főhadnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét, *Székely Richárd* főhadnagyot, a Váci Fegyház és Börtön osztályvezető-helyettesét, *dr. Takácsné dr. Takács Dóra* főhadnagyot, a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet jogtanácsosát és *Thuróczyne Ágh Tímea* főhadnagyot, a Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet fegyelmi tisztjét.

Büntetés-végrehajtási főhadnaggyá léptette elő *Józsa Erika Aida* hadnagyot, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet előadója, *Jubász Ferenc* hadnagyot, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét, *Mavics Gábor* hadnagyot, a Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézete (Tököl) nevelőjét, *Pomozsi Zsolt* hadnagyot, a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet biztonsági tisztjét és *Tóth Zsolt* hadnagyot, az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet biztonsági tisztjét.

Büntetés-végrehajtási főtörzsszászlóssá léptette elő *Széles Szabolcs* törzsszászlóst, a Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet segédelőadója.

Büntetés-végrehajtási törzsszászlóssá léptette elő *Balogh Roland* zászlóst, a Szegedi Fegyház és Börtön biztonsági főfelügyelőjét és *Gyarmati László* zászlóst, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága segédelőadója.

Intézet nevelőjét, *Soczó László György* századost, a Kalocsai Fegyház és Börtön megbízott parancsnokhelyettesét, *Takács Róbert* századost, a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét és *Varga János* századost, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kiemelt főreferensét.

Büntetés-végrehajtási századossá léptette elő *Cservenák Tamás* főhadnagyot, a Budapesti Fegyház és Börtön főelőadója, *Jubász Barbara* főhadnagyot, a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet gazdasági vezetőjét, *Kállai Péter* főhadnagyot, az Ipoly Cipőgyár Termelő és Szolgáltató Kft. osztályvezetőjét, *Kovács Adél Zsuzsanna* főhadnagyot, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet nevelőjét, *Nagy Balázs* főhadnagyot, a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet osztályvezetőjét, *Panta Olga*

Büntetés-végrehajtási zászlóssá léptette elő *Pádár Ákos* főtörzssörmestert, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága megbízott segédelőadója.

Eredményes érdekképviseleti munkája elismeréseként előléptette ny. büntetés-végrehajtási alezredessé *Norsics Ferenc* ny. őrnagyot, a Független Büntetés-végrehajtási Szakszervezetek Országos Szövetségének elnökségi tagját.

Az országos parancsnok pénzjutalomban részesítette negyvenöt munkatársunkat is. Az elismerésben és jutalomban részesített munkatársak teljes listáját megtalálják honlapunkon, a www.bvop.hu címen.

Az elismerésekhez gratulálunk, további jó munkát kívánunk!

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Kökényesi Antal** bv. altábornagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita**, PResolver Communications • Fotó: **Apró Andrea** és **archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Sajtóiroda**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25**, e-mail: sajto@bv.gov.hu, nyomdai előkészítés: **Vividfour**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Választás, 2010

2010. április 11-én és 25-én lezajlott a választás első, illetve második fordulója. A választók felhatalmazása alapján a Fidesz–KDNP megszerezte a kétharmados többséget, a szavazók a pártszövetség 263 képviselőjét juttatták a 386 fős parlamentbe. Az MSZP a választás eredményeként 59 fős frakciót alakíthat. Bejutott a parlamentbe két, eddig parlamenten kívüli párt is: a Jobbik 47, a Lehet Más a Politika 16 képviselőt küld az új országgyűlésbe, valamint bejutott egy független képviselő is.

A választás a büntetés-végrehajtási szervezetet érintően eredményesen, esemény nélkül zajlott le, rendkívüli eseményről szóló jelentés nem érkezett. A szavazás első fordulójában a szavazásra jogosult 5218 választópolgár közül 1376-an, míg a második fordulóban szavazásra jogosult 3028 főből 550-en adták le szavazatukat. Gördülékeny volt a szervezet munkatársainak szavazása is: a bv. szervek vezetői a mindkét fordulón a feladathoz igazított szolgálatsszervezéssel, valamint lépcsőzetes munkaidőtervezéssel biztosították, hogy a személyi állomány valamennyi tagja élhessen szavazati jogával. A két forduló sikeres lebonyolítása a *Dömény Sándor* bv. vezérőrnagy, bv. főtanácsos vezette munkacsoport vezényletével történt meg.

Radnóti-díj dr. Szlávik Jánosnak

A Parlamentben adta át az idei Radnóti-díjakat *Mandur László*, az Országgyűlés alelnöke. A díjazottak között volt *Szlávik János*, a Magyarországi HIV-fertőzötteket és AIDS Betegeket

Segélyező Alapítvány kuratóriumának elnöke is. A Radnóti-díjat a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége alapította, mellyel a rasszizmus és a kirekesztés elleni fellépés fontosságára hívják fel a figyelmet. Szlávik János, a Szent László Kórház Hepatológiai és Nephrológiai Ambulanciájának osztályvezető főorvosa szakértője a büntetés-végrehajtási intézetekben jelen

lévő HIV fertőzés és az AIDS kezelésének. A börtönökben tapasztalt HIV-helyzetről a Börtönújság első számában nyilatkozott. Gratulálunk az elismeréshez.

Nyert a Márianosztrai Fegyház és Börtön

Több mint 187 millió forintos támogatást nyert a Márianosztrai Fegyház és Börtön a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség „Versenyképes turisztikai termék- és attrakció fejlesztés” tárgyában kiírt pályázatán.

Az elnyert támogatásból megújul a parancsnoki épület külső homlokzata, a díszudvar; egyházi és börtönmúzeumot alakítanak ki a

volt őri étkező területén, az önkormányzat által működtetett látogatóközpont terveznek egy jelenleg kihasználatlan területen; felújítják a parkolót és a rabtemetőhöz vezető utat, valamint emlékhellyé alakítják a rabtemetőt.

A múzeumban a pálos rend és a börtön történetét mutatják be, mely a felújítás után megnyílik a nagyközönség számára is. Az akadálymentesített látogatóközpontban konferenciaterem, pihenőhelyek, játszóház és mosdók létesülnek.

Dr. Mezey Barna az ELTE rektora

Dr. Mezey Barnát márciusban választották meg az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) új rektorának. Az intézmény vezetését augusztusban veszi át, megbízatása 2014-ig szól.

Dr. Mezey Barnát régi szakmai és emberi kapcsolat fűzi a büntetés-végrehajtáshoz.

A sokoldalú professzor egyik kedvelt kutatási területe a büntetés-végrehajtási jog, amit tanít is a jogázhallgatóknak. Oroszlánrészt vállalt a Börtönügyi Múzeum berendezésében 1996-ban. 1990-től alapító tagja, 2009-től elnöke a Magyar Börtönügyi Társaságnak. Ez alkalmából interjút adott lapunknak is (Bv. Hírlevél, 2009. augusztus, 11. oldal), melyben az ismeretterjesztést jelölte meg a Magyar Börtönügyi Társaság egyik céljának.

„Le szeretnénk szerelni az olyan hordószónoklatokat, hogy miért kell valakit büntetesképp jó körülmények között tartani. Világossá kell tenni azt az emberek szemében, hogy igenis, a büntetésnek van visszatartó ereje. Ezt megértetni a társadalommal azért nehéz feladat, mert a büntetés-végrehajtás zárt intézeti eltűnnek a nyilvánosság elől...” – mondta.

A büntetés-végrehajtásért kifejtett munkájáért 2008-ban megkapta a büntetés-végrehajtás díszkardját.

A kinevezése alkalmából lapunknak adott nyilatkozatából megtudtuk, hogy az Állam- és Jogtörténeti Tanszék jelenlegi vezetője mindenképpen szeretné a büntetés-végrehajtási jog oktatásának színvonalát fenntartani, kutatásának támogatását fokozni. Beszélt arról a szándékáról is, hogy a büntetés-végrehajtási jog oktatása az ELTE-n ne szoruljon úgy vissza, mint más felsőoktatási intézményekben, sőt erre a tudományágra nagyon is ráfér, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a jövőben.”

A csibészség természetrajzát is meg kell tanulni

A büntetés-végrehajtás munkatársai ritkán kerülnek a figyelem középpontjába, munkánkat pedig sok sztereotípiá, sőt, előítélet kíséri. Az [origo] most kíváncsi volt ránk: a szombathelyi és a Kozma utcai börtönben dolgozó felügyelők és nevelők beszéltek mindennapi munkájukról az internetes portálonak.

„Smasszer vaagy?! – ez a leggyakoribb reakció, amikor elmondom, mi a foglalkozásom” – mondta *Tóth Róbert* bv. főtörzsőrmester, a Gyűjtő nevelője. *Nyíma Tamás* bv. alezre-des, parancsnokhelyettesnek is hasonlóak a tapasztalatai: „Ha civilek kérdezik, hogy hol dolgozom, és azt mondom, hogy a büntetés-végrehajtásnál, azonnal le tudom olvasni az arcukról a véleményüket: tizből kilencen megrettennek, aztán tetőtől talpig végigmérnek, és rögtön kialakítanak magukban egy nem túl jó képet rólam” – mondta. Szerinte mindebből az következik, hogy az emberek nem ismerik a börtönöket, „ami érthető, hiszen ez egy minden tekintetben zárt világ.”

Az előítéletekért a filmek is okolhatók Tóth szerint. „Általában pozitív szereplőként jelenítik meg a bűnelkövetőt, Robin Hoodot csinálnak belőle. A smasszer meg egy nagy pohos ember, hatalmas kulcsomóval, aki egész nap nem csinál semmit”. „Amíg valaki ellen folyamatban van egy büntetőeljárás, addig a gyanúsítottat nagyjából egységesen elítéli a társadalom. Onnantól kezdve, hogy fogvatartott lesz, romantika ébred a társadalom lelkében, hogy szegény rab, és ekkor a másik oldal válik negatívvá” – mondta *Takácsné Takács Dóra* bv. százados, a szombathelyi bv. intézet sajtóreferense, aki szerint a börtönőröket indokolatlanul nézi le a társadalom.

„Annak a régi smasszerstílusnak vége, hogy bántják a rabokat” – mondta *Lovas Sándor* bv. törzsszázados, a Gyűjtőben dolgozó főfelügyelő. „2001-ben jöttem ide, akkor ez már rég nem volt jellemző” – állította. Az [origo] által megkérdezett börtönőrök szerint az is fontos, hogy nők is dolgozzanak a férfibörtönökben: „Pszichológiai hatása van ennek... Egyes fogva-

tartottak jobban elfogadják a nőket. Sokuknak kimaradt a gyerekkor, a normális család, ezért sokat számít, ha egy nő normálisan szól hozzájuk” – állította *Lévai Zoltán* bv. százados Szombathelyen.

„Van olyan fogvatartott, akit még felügyelő koromban ismertem meg nyolc évvel ezelőtt. Kezd olyan lenni, mint egy kis család, együtt öregsziünk meg” – mondta Tóth nevetve. „Csak könnyen és nehezebben kezelhető emberek vannak. Olyan nincs, hogy megszeretem és hazaviszem.” A Szombathelyen dolgozó *Morsics Péter* bv. törzsőrmester, körletfelügyelő szerint „a rend és a tisztaság, a zárkarend kialakítása szokott még gondot okozni”, a másik jellemző konfliktus pedig a tiszteletlen magatartás: „Nálunk ez abból adódhat, hogy nagyon sok a nagy börtönrutinnal rendelkező fogvatartott, és sok a fiatal, 19-20 éves börtönőr. A csibészség természetrajzát is meg kell tanulni.”

Bajtársias összetartás

A nevelők és a felügyelők egyetértenek abban, hogy nem mindenki való börtönőrnek: Lovas szerint elengedhetetlen a kellő intelligencia, a jó problémamegoldó-képesség és a következetesség. A fizikai és mentális nehézségek ellenére valamennyi börtönőr szerint hivatásuknak megvan a maga szépsége. Ilyen az emberekkel való foglalkozás és a kollégákkal való bajtársias összetartás. A munka legjobb oldala *Morsics* körletfelügyelő szerint „a jó csapatszellem: tudnunk kell, hogy számíthatunk egymásra.” A legnehezebb ugyanakkor a pontos munkába érkezés, különösen akkor, ha valaki hajnali 5-kor kezd.

dor egyszer egy vonaton találkozott össze egy korábbi rabbal, a férfi köszönt neki majd megkérdezte: „Ott van még a zászlós úr?” „Ott” – hangzott a rövid beszélgetés. Egy korábbi rab kedvéért egyszer egy kisebb csúsztatásba is belement: „Az egyik fogvatartott odaköltözött a településre, ahol élek. Egy rendezvényen találkoztam vele, ahol a családja meglepődve kérdezte, hogy honnan ismerjük egymást. Együtt dolgoztunk Pesten – vágta rá a férfi, mire én is bólintottam, hogy igen, együtt dolgoztunk. Azt hiszem, a családja ezen ágának nem mesélt el mindent a múltjáról.”

Vincze Barbara

(Az origo.hu-n megjelent írás szerkesztett változata)

„Elégedetté és kiegyensúlyozottá tesz”

Géczi Noémi bv. százados, a BVOP Személyügyi és Szociális Főosztály megbízott osztályvezetője első hallásra megdöbbentő sportág kiemelkedő képviselője – az erőemelés. Első és teljesen egyértelmű kérdése gondolom mindenkinek az lenne: vajon miért választja ezt a sportot egy törekény alkatú fiatal lány? Bevallom, nincs nagy előképzettségem e sportágról, de főleg nagydarab, csupaizom férfiakat képzelek erőemelni, nem olyasvalakiket, mint Noémi.

Noémi elmesélte, hogy még 1997-ben, a gazdasági főiskola külkereskedelmi szakának elvégzése után kezdett el erőemelni. Egyrészt hirtelen sok szabadidő szakadt rá, s a munka mellé értelmes elfoglaltságot keresett. „A főiskola alatt 10 kilót szedtem fel az állandó üléstől, mozgáshiányos életmódtól, így mindenképpen sporttal szerettem volna foglalkozni, ám nem volt igazán határozott elképzelésem” – idézi fel a múltat Noémi. Sosem érdekelte vizont a lányok által oly kedvelt és népszerű

aerobmozgás. Egy szép napon egy barátnője elvitte egy edzőterembe. Itt találkozott a súlyzókkal.

A súlyemelés, súlyokkal való edzés annyira megtetszett neki, hogy eldöntötte, ebben az irányban halad tovább. „Amikor elkezdtem az edzéseket az egyénileg elkészített edzésterv alapján, 47-48 kg voltam – meséli Noémi –, így nem fogyni akartam, hanem formálni szerettem volna az alakomat egy-egy területre irányított mozgással. Ebben a sportágban nem volt jellemző az ilyen kis súlyú sportoló, ezért a versenyeken a női 44, 48, 52 kg-os súlycsoportokban is csak elvétve akadt versenyző. A termet vezető edző kérdezte meg, lenne-e kedvem elindulni egy fekvő nyomás versenyen, és persze nem mondtam nemet” – idézi fel a korai kezdeteket Noémi. „Nos, az első versenyemen kiestem, pedig az edző a biztos dobogós hely reményében indított el. Ez az első kudarc pedig csak jobban megerősítette bennem, hogy meg kell mutatnom, nem vagyok reménytelen eset...”

Az Erőemelő Szövetség főtiktára

Noémi nemhogy nem állt meg a sport megtanulásánál, a versenyzésnél, hanem néhány éve rá már abban látta az igazi kihívást, hogyan tudná megszerettetni az egyelőre kevesek által ismert erőemelést a lehető legtöbb emberrel. Ezt manapság a Magyar Erőemelő Szövetség főtiktáraként teszi. S hogy hogyan lehet idáig eljutni? „Már 1998-ban, egy Magyarországon lebonyolított Európa-bajnokságon láttam, hogy hasznát veszik szervezőkészségemnek, nyelvtudásomnak. Ez a terület jobban vonzott, mint a sportsikerek, mert így a sportágért is tehettem valamit. Ahhoz, hogy bírói vizsgát tegyek, a sportegyesület vezetőjének ajánlása, támogatása volt szükséges. Egyéni felkészülés után elméleti és gyakorlati vizsgára került sor, és első körben II. osztályú magyar bírói minősítést kaptam. Néhány év elteltével első osztályú magyar bírói vizsgát tettem. Vizsgázni erőemelő-bajnokságon kell, mivel minden típusú gyakorlatot – guggolás, fekvő nyomás, felhúzás – látni és értékelni kell. 2005-ben a Magyar Erőemelő Szövetség elnöke, *Rónaszéki András*

ajánlásával nemzetközi II. osztályú vizsgát tettem, így már világbajnokságokon és Európa-bajnokságon is bíraskodom. A nők egyébként nem számítanak ritkaságnak sem a nemzetközi vezetőség, sem a bírók között” – meséli Noémi.

Persze annak, aki mindezt végigcsinálta, ez a világ legtermészetesebb dolga, de én továbbra is kíváncsi vagyok, vajon milyen különleges képesség, tudás kell ahhoz, hogy ezt a megtisztelő címet elnyerje valaki? „Talán az kellett leginkább hozzá, hogy lássák az elhivatottságot és a kitartást. Bátorítást pedig a szövetség elnökétől kaptam. 2006 májusában Miskolcon tartották a Fekvenyomó Világbajnokságot, és mivel akkorra volt várható a születésem, bőrönddel érkeztem... Fontos szempont volt, hogy a versenyek lebonyolítására Ukrajnában egy speciális számítógépes programot fejlesztettek ki, és mivel én oroszul is beszélek, valamint nem áll tőlem messze a számítógép-kezelés, hálózatépítés, ezért ezt a feladatot száz százalékban magamhoz ragadtam” – mesél sokoldalú képességeiről Noémi.

Noémi gyermeke most négyéves, párjával egyébként egy versenyen találkozott. „Én már a vezetőség tagja voltam, amikor ő az első bírói vizsgáját csinálta. Versenyzett is egy időben. Ma is rendszeresen sportol, de a versenyeken ő is inkább bíróként, nem versenyzőként, sportolóként vesz részt. A kisfiammal most kezdünk majd kipróbálni többféle sportágot, de ebben a döntést nyilván rábízzuk” – mesél mindennapjairól Noémi, akinek azért hiányzik a rendszeres mozgás, amióta gyermeke megszületett. „Az edzéseket, sportolást sajnos szinte teljesen abbahagy-

tam. Kisfiam két éves koráig még versenyeken is csak ritkán jelentem meg. Hétköznap sajnos most sem tudok a szervező munkára elég időt szakítani, de a versenyek hétvégén vannak, így a lebonyolításban igyekszem a legaktívabban részt venni.”

Noémi szerint leginkább a kitartás, fegyelem és önbizalom-erősítés az, amit a sporttól kapott. „Engem elégedetté és kiegyensúlyozottá tesz, hogy egy általam nagyra becsült csapat elismert tagja lehetek. Képességeimhez, lehetőségeimhez mérten igyekszem mindent megtenni a sportágért.

Papp Bojana

„1999-ben tettem játékvezetői vizsgát, azóta tevékenykedem bíróként. Azon a nyáron a körzeti játékvezetők elnöke választás elé állított, és én úgy döntöttem, csak a bírói pályafutásomat folytatom, a focival együtt már túl sok lett volna.” A körzeti bajnokságban kezdett, évről évre haladt a futballbajnokságok ranglétráján egyre feljebb: 2003-ban az NB III. következett, majd 2005 nyarán az országos bírói keretbe került, ami azt jelentette, hogy NB II-es meccseket is vezethetett már. „Nagyon sok munkát, heti két edzést és egy szombati meccset jelent, néha szerdán is bírászkodom. Az edzéseket nem lehet elbliccelni, mert egy úgynevezett polárórával láttak el bennünket, ami az edzésen végzett teljesítményünket rögzíti, és beküldi a központba... Az edzéseken edző diktálja a tempót, így azért könnyebb a dolgom, mintha egyedül kellene edzenem.” Évi négy alkalommal kemény futótesztet kell elvégezniük a bíróknak, hiszen pont annyit kell teljesíteniük fizikailag, mint a játékosoknak. A tesztől függ, hogy maradhatnak-e a pályán, aki ezt nem tudja teljesíteni, attól elköszönnek, jön helyette más. *Oláh Gábor* szerint mindkét pályán elsősorban kitartásra volt leginkább szüksége az elmúlt évek alatt és állandó továbbképzésre, felkészültségre. Egy téli napon, 2009-ben, egyszer csak csengett a telefonja. *Vágner László*, a Magyar Labdarúgó Szövetség Játékvezetői Bizottságának elnöke volt a vonal túlsó végén. „Arról tájékoztattott, hogy a legmagasabb, az NB I-es játékvezető keretbe kerültem. Itt összesen 18 bíró van, csak ök

„Helyemen érzem magam”

1996-ban kezdte pályafutását a büntetés-végrehajtásnál, Tökölön, a fiatalokúak intézetében volt körlet felügyelő, nevelő, majd később biztonsági osztályvezető-helyettes. Jelenleg az Országos Parancsnokság Biztonsági Főosztályán kiemelt főreferens. Még Tökölön dolgozott, amikor egy sportújságban észrevette egy futballbírói tanfolyam hirdetését. Oláh Gábor bv. örnagy gyerekkora óta sportol, 1999-ig aktív focista volt, lakbhelye, Szeged-Szentmiklós csapatát erősítette az NB III-ban, majd később kisebb csapatokban focizott.

vezethetnek NB I-es meccseket. A családdal és a barátaimmal ünnepeltük meg a nagy hírt.”

A Fradi-Újpest a meccsek meccse

Amikor arról kérdezem, vajon lát-e párhuzamot bv.-s és futballbírói pályafutása között, *Oláh Gábor* így válaszol: „Mindkettő nagyon zárt világ, kívülállók nehezen látják, hogy mennyi munka van a teljesítményünk mögött. Mindkét területen fontos a pedagógiai érzék, meg kell érteni a fogvatartottak és a futballisták gondolkodását. A pályán is sok múlik a megelőzésen, különösen egy olyan feszült meccsen, mint mondjuk egy Fradi-meccs. Az ilyeneket a fokozott médiafigyelem és a sokkal több néző miatt is nehéz vezetni, főképpen fejben.”

Laikusként érdekel, hogyan tud a pályán igazságos lenni: „Felelős döntéseket kell hozni, hiszen itt egyetlen pillanat kérdése, hogyan dönt az ember, ez pedig ezen a szinten már komoly pénzügyi és egyéb veszteségeket okozhat. A Játékvezetői Bizottság egyébként presszionálja is felelősségünk tudatosítását.” Úgy képezelem, nemcsak a szurkolók, de a játékosok is máshogy készülnek, ha megtudják, hogy szigorúbb vagy engedékenyebb bíró vezet a meccset. „Én nem vagyok nagy „laposztó”. Talán pont azért töltöttem öt évet az

NB II-es mezőnyben, ami hosszú időnek mondható, mert túlságosan játékosbarát játékvezetőnek könyveltek el. Ha kiadok hat sárga lapot egy meccs alatt, az már soknak mondható, de az nyilvánvaló, hogy a tizenegyeseket nem mérlegelem. És számomra a fő szempont a játéktéren is a megelőzés.”

Amikor arról kérdezem, merre tovább, *Oláh Gábor* elmeséli, hogy az NB I-es mezőny után a nemzetközi jönne, ám neki nincsenek ilyen irányú vágyai. „Helyemen érzem magam” – mondja. „Az álmom egy Magyar Kupa döntő vezetése, de egy magyar futballbírónak a meccsek meccse a Fradi-Újpest-mérkőzés.” Ezen meglepődöm, de *Oláh Gábor* elmondja, hogy még mindig ez az a mérkőzés, amely a legtöbb nézőt hozza a stadionba, legnagyobb a médiaérdeklődés is, és a hangulat is igazán felfokozott. Olyannyira, hogy számára is egy Fradi-meccs volt a legemlékezetesebb bírói munkája során. „2006-ban én vezettem a Fradi-Jászberény meccset, abban az évben számúzták a zöld-fehéreket az NB II-be, 9000 néző volt az Üllői úton, fergeteges hangulat. Bevallom, hogy az első negyedórán azt sem tudtam, hol vagyok, hiszen addig kétszáz nézőhöz szoktam. A mérkőzésen egy lökés miatt nem adtam meg egy gólt a Fradinak, ekkor kórusban szidták a nézők, és pár percig bizony elég nehéz volt ezt

feldolgozni. A következő percekben kicsit elbizonytalanodtam, de aztán végül sikerült függetlenül magam a kritikai hangoktól, és a mérkőzés jól sikerült.”

S hogy miként töltődik fel egy futballbíró? „Szabadidőmben alacsonyabb osztályú meccsre járok, próbálok fiatalabb játékvezetőknek segíteni, tanácsokat adni. Más horgászni jár, nekem ez jelenti a kikapcsolódást.”

Papp Bojana

Sorozatos túszejtés a Gyorskocsiban

Gyorsan szögezzük le: a Gyorskocsi utcai objektumban nem történt a bv.-s terminológia szerint rendkívüli esemény. Mindazonáltal nem mindennapi esemény a szervezet életében, hogy április utolsó hetében túsztárgyaló tanfolyam indult. Pontosabban a túszejtésnél jóval szélesebb körű krízis-incidensek levezénylésében jártas szakembereket képezték a dr. Huszár László bv. dandártábornok, a BVOP Stratégiai Tervezési és Elemzési Főosztály vezetője által megálmodott és kidolgozott tréningben. A négynapos elméleti és gyakorlati oktatás olyan cselekmények megelőzésére-kezelésére készít fel, mint a zárkatorlasz, fogolyzendülés, vagy az öngyilkossággal fenyegetés. Az első csoport tagjai, akiknek egy napját követtük végig, a budapesti és a főváros környéki intézetekből érkeztek.

- Nyugodjon meg, és eressze el a főhadnagy nő haját! A kérelmi lapját személyesen fogom eljuttatni a parancsnokhoz, ha megírja – magyarázza nyugodt, kimért hangon, mint egy misét celebráló pap, a félig nyitott zárkaajtó előtt a túsztárgyaló.

Szimulált túszdrama

- Az jó lesz, de én már vagy harminc kérelmi lapot írtam, viszont a nevelőnőnél mind elakadt. Pedig nekem haza kell mennem mindenáron, mert beázik a tető, összeomlik otthon a ház – mondja hebegve, többször is idegesen ismételve a szavakat a fogvatartóvá lett fogvatartott.

- Azon leszek, hogy fogadja a parancsnok úr, és biztos vagyok benne, hogy mindenben segíteni fogunk, amit a törvényes lehetőségek megengednek. Itt van ez a kérelmi lap, odaadom, de előbb engedje el a főhadnagy asszonyt – mantarazza tovább a bajszos túsztárgyaló.

- Majd elengedem, ha hazamehetek! A Marika egyedül van otthon. Meg aztán ott van az a sok gyerek, akik kábítószereznek. Én is narkós voltam, tudom, mi az. Azt mondta a hang, hogy az országot kell járnom, előadásokat tartanom a drogok veszélyeiről.

Még percekig tart az abszurd színdarabra emlékeztető párbeszéd, aztán a túszejtés végre szót fogad, elengedi a főhadnagy nő haját, majd

őt is. A sikeres túsmentésben némi része azért dr. Huszár László bv. dandártábornoknak is van, ugyanis egyszer csak ő vet véget a jelenetnek. A főhadnagy nő a valóságban is az, akit játszott, a túsztárgyaló is egy „igazi” törzsszázados, mi több ez esetben még a túszejtés-„fogvatartott”-nak is van rendfokozata. A tanfolyam két csoportra (Pest és Buda) osztott hallgatói a pszichológiai fejtárgítót követően – amikor is az elkövetői típusokkal, meg a velük való tárgyalási módszerekkel ismertette meg őket *Fiáth Titanilla*, a Budapesti Fegyház és Börtön pszichológusa – kapták azt a feladatot, hogy ismerjék föl a másik csoport által kitalált és előadott túszejtés akciót végrehajtó „fogvatartott” pszichikai karakterét.

- Na ez nem volt nehéz – nyugtázza a tanfolyam-vezető a gyorsan érkező megfajtást a „budai oldalról”.- De önök szerint egy paranoid skizofrén elkövető ennyire visszafogott? Nem anyázik, nem fenyegetőzik, ahogy egyre jobban bepörög? Ez a szerencsétlen meg olyan jámbornak tűnt, mint egy elszálló. Túsztárgyalónk meg olyan szolgálatkészen akart megfelelni neki,

akár egy folyton somolygó főpincér. Túl kedélyesre vették a figurát... – elemzi kritikusán, de mosolyogva a szituációs játékot a tábornok.

Éjszakai riadó

Pedig a kollégák meglepően jó színészi teljesítményt nyújtanak, aminek a szakmai rutinjuk mellett nem kis szerepe van annak, hogy hiteles helyszínen, a Gyorskocsi utcai objektum zárkaiban folynak az előadások, akarom mondani gyakorlati foglalkozások. Ám éles szituációban a darab előkészítésére, a szerepek kiosztására, a „próbákra” sincs idő. Meglehet, jegyzi meg Huszár tábornok, ezért nem is oktatják egyelőre a színművészeti egyetemen ezt a stúdióumot. Színész legyen a talpán, aki, miután éjjel kettőkor kiugrasztják az ágyból, rögtön színpadképes. Egy túsztárgyalónál viszont ez alapkövetelmény. Példa erre az előző éjszaka, amikor is a túsztárgyaló-aspiránsok legédesebb álmába zavart bele a riadó, hiszen a tréning „bentlakásos”, végig a Gyorskocsi a bázis.

Nos, a képzés arra szolgál, hogy az intézetek krízis-incidens specialistájának ilyenkor kéznél legyen az a 30-40 begyakorolt, memorizált kommunikációs sémamondat, amivel éles helyzetben indítani (ahogy a szakszargon mondja: megnyitni) tud, amelyek nélkül „fegyvertelennek” számítana. A túsztárgyalók tízparancsolatának – a barátságostól, a hitelesen és a nyomásgyakorlón át az üzletelőig – számító megnyitási és tárgyalási stratégiákat a tábornok érzéketlenül, példákkal, humoros anekdotákkal fűszerezve

Köszönjük!

A BVOP Stratégiai Tervezési és Elemzési Főosztály munkatársainak, *Fiáth Titanilla*, a Budapesti Fegyház és Börtön pszichológusának, *Sipos János* bv. alezredes, a BVOP Személyügyi és Szociális Főosztály főreferensének, *Jancsó Zsolt* bv. százados, fegyelmi- és nyomozó tisztnek és *Menczer Péter* bv. őrnagy, informatikai osztályvezetőnek (Váci Fegyház és Börtön), *Török Zoltán* bv. őrnagy, a Fővárosi Bv. Intézet biztonsági osztályvezetőjének. Külön köszönjük a Fővárosi Bv. Intézet szerepjátékokban részt vevő számos munkatársa és művelői csoportja segítő együttműködését és a helyszín biztosítását.

igyekszik bevésni tanítványai szürkeállományába. Arra is felhívja a figyelmet, hogy a túl éles szavak „visszafelé is eltilhetnek”, és óva inti hallgatóit attól, hogy az ironia fegyverét túsztárgyalási szituációban bevessék.

– Hogy a büntetés-végrehajtásnál elinduljon egy ilyen oktatás, ahhoz az adott inspirációt, és a tematikához muníciót, hogy tagja lehettem skót, holland, angol kollégákkal együtt egy nemzetközi csapatnak, amely a román bv.-seknek tartott egy négyszer egyhetes túsztárgyaló tréninget – meséli a tanfolyam létrejöttének apropójáról dr. Huszár László, akitől megtudtam, hogy az első hazai tréningre összesen 29-en jelentkeztek, közülük választották ki a 15 résztvevőt.

Izgalmas megmérettetés

- Önkéntes jelentkezés alapján ment, nekem azonnal kedvem volt hozzá. – magyarázza a tököli fiatalkorúak intézetében megbízott biztonsági tisztként dolgozó, 32 éves Toldi János törzsszázlós, hogyan is lett túsztárgyaló-jelölt. - Volt előtte egy egynapos felvételi, ahol szakmai tesztlapokat írtattak velünk, szituációs játékokban vettünk részt. Beosztásomnál fogva rendkívüli eseménykor nekem kell az elsődleges intézkedéseket meghoznom, ezért is örültem ennek a képzésnek, amelyen hasznos szociológiai-pszichológia alapokat kaptunk, plusz a gyakorlatban rögtön ki is próbálhattuk a tanultakat. Tavaly az ehhez hasonló stresszhelyzet-kezelő programot is elvégeztem; szeretem megméretni magam, hol is tartok a pályán.

- Páronként egy autó eladást-vételt játszottunk el a kiképzők előtt a „castingon”, aztán agresszív, ellenséges légkört modellező közegben kellett megmagyarázni a jelentkezés okát - kapcsolódik a beszélgetésbe a 36 esztendő Hoffmann Károly törzsszázlós, aki szintén

megbízott biztonsági tiszt, de Pálhalmán. - Remélem, arra soha nem kerül sor, hogy túszhelyzetben is kipróbáljuk magunkat tárgyalóként, de rengeteg egyéb olyan krízisszituáció fordul elő az intézetben, amelyek elhárításához, leveleznyléséhez az itt tanultak adhatják az alapot. Olyasmire gondolok, hogy a fogvatartottak nehezen viselik az elkülönítést, gyakoriak az öngyilkossággal fenyegetések, szuicid kísérletek, a falcolások. Tudjuk, hogy a túsztárgyaló egy komoly szakma, amit négy nap alatt nem lehet elsajátítani, de a tréning a stresszhelyzetek kezelésére is felkészít bennünket.

Huszár Attila bv. zászlós is Tökölről érkezett, ő is 32 éves, jelenleg főfelügyelő a beosztása: – A fogvatartottak folyamatosan próbálkoznak, hogy ki tudjanak kényszeríteni bizonyos dolgokat, kedvezményeket a felügyeletről. A begyakorolt kommunikációs módszerek megkönnyíthetik, hogy a megfelelő mederbe tereljük velük a beszélgetést, hogy az történelem végül, amit mi szeretnénk. Ha panaszkodnak, hogy rossz a kaja, szakadt a ruha, vagy más miatt elégedetlenkednek, és be kell menni közejük, fontos a hangulatkezelés mikéntje. Miután megismertünk egyes jellemző fogvatartotti pszichikai profilokat, ezt hasznosítva

jobban megérthetjük az indítékokat, szándékokat, nagyobb eséllyel ki tudjuk számítani, milyen reakció várható tőle.

A tanfolyamon résztvevő két kollégánk közül a Sándorházán nevelőként dolgozó Fonyódi Andrea bv. százados csak később csatlakozik az eszmecserehez: - Egyrészt azért jelentkeztem, mert szeretem az extrém helyzeteket, a kihívásokat, másrészt, mert a büntetés-végrehajtásnál képzem el a jövőmet, és igyekszem komplex szakmai tudást szerezni. Férfi elítéltek nevelője vagyok, és az a tapasztalatom, hogy ők jobban magukban tartják a feszültségeiket, problémáikat. Nehezebben robbannak, mint a nők, de akkor viszont „nagyobbat szól”, amit tesznek. Mindazonáltal nálunk is inkább demonstratívák az öngyilkossági kísérletek, a falcolások; figyelemfelkeltés a céljuk, mintsem az, hogy el akarnák dobni az életüket. Nekem nagyon tetszik, hogy a képzésen megkövetelik

Tanúsítványt kaptak

A kísérleti tréningen részt vevők tanúsítványt kaptak a tanfolyam elvégzéséről, amelyeket dr. Kökényesi Antal bv. altábornagy adott át. Az országos parancsnok záróbeszédében elmondta, hogy szükségesnek és támogatandónak tartja az ilyen újszerű, „friss” kezdeményezéseket, örömet fejezte ki, hogy a „Felelősen, felkészülten” programnak megfelelően a jövőben ez a képzés is beépülhet a személyi állomány oktatásának rendszerébe.

a szigorúságot, pontosságot, mert egy olyan feladatra, amilyen a túsztárgyalóé, csak az alkalmas, akiben magában is rend van. Éjszakai gyakorlat is volt már, aztán ma reggel 6-tól 8-ig a Margit-szigeten futottunk, gimnasztikáztunk. Izgalmas ez az egész, hiszen mi nem ismerjük előre a programot, nem tudunk előre felkészülni a feladatokra, így, ahogy a krízishelyzetekben az életben is, minden a meglepetés erejével hat.

T. J.

Végleg Pálhalmáé a kupa

Immár tizennegyedik alkalommal mérték össze erejüket a szervezet munkatársai a budapesti Oktatási Központban április 29-én megrendezett terepfutó bajnokságon. A közkedvelt megmérettetésen 32 bv. szervezet 485 munkatársa vett részt. A Pálhalmi Országos Bv. Intézet csapata idén egymás után harmadik alkalommal nyerte meg a bajnokságot, így végleg hazavibetik a kupát. A rendezvény elöljárója dr. Kökényesi Antal bv. altábornagy, bv. főtanácsos, országos parancsnok volt.

A csapatverseny eredménye

- I. helyezett: Pálhalmi Országos Bv. Intézet
- II. helyezett: Fővárosi Bv. Intézet
- III. helyezett: Állampisztai Országos Bv. Intézet
- IV. helyezett: Szegedi Fegyház és Börtön
- V. helyezett: Budapesti Fegyház és Börtön
- VI. helyezett: Kalocsai Fegyház és Börtön

A terepfutó bajnokságnak megalapításától, 1997-től minden évben az Oktatási Központ ad otthont, nem volt ez másképp idén sem. A verseny népszerűségét mutatja, hogy évről évre nő a részt vevők száma: tavaly 418, idén már 485 nevezett be a bajnokságba. A nők öt, míg férfiak hat korcsoportban küzdöttek a díjakért.

A teljesítendő táv a férfi I. korcsoportban 4000, a férfi II. korcsoportban 3000, míg a többi korcsoportban 2000 méter volt. Az idei bajnokságban a legidősebb két hölgy 1953-as, a legidősebb férfi résztvevő 1944-es születésű volt, míg a legfiatalabb versenyzők mind a női, mind a férfi indulók közül 1991-ben születtek. Nagy öröm, hogy idén már nyolcan neveztek a férfiak VI. korcsoportjából is.

A díjazás

A bajnokság tizenegy korcsoportjának első három helyezettje éremmel és oklevéllel lesz gazdagabb. A bv. szervek összesített versenyében az első hat helyezett csapat oklevelet és kupát vihet haza, az első helyezett csapat vándorkupát is nyer. Az elmúlt két évben a Pálhalmi Országos Bv. Intézeté lett a vándorkupa, és mivel idén is ők nyertek, a kupa örökösen náluk marad.

A bajnokság minden résztvevőjének és helyezettjének – a pálhalmiaknak külön – gratulálunk!

Jogszabályváltozások

Változtak a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény (Hszt.) egyes rendelkezései, és módosult a polgári törvénykönyv (Ptk.) is. A változások érintik a személyi állományt és a fogvatartottakat is. Írásunk a fontosabb tudnivalókra hívja fel a figyelmet.

Hszt.

A Hszt. 56. § szabályozza a szolgálati viszony felmentéssel történő megszüntetésének eseteit.

Az (1) bekezdés a felmentési lehetőségeket sorolja fel, a (2) bekezdés a kötelező felmentésről szól.

Erre három esetben kerülhet sor:

- alkalmatlan (vagy a minősítés miatt – egészségügyi, pszichés, fizikai ok – vagy nemzetbiztonsági okból),
- méltatlan a hivatásos szolgálatra,
- vezetői kinevezését visszavonták, és nem biztosítható számára megfelelő beosztás.

Méltatlannak minősül az, akit

- a bíróság jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítél,
- aki jogerősen felfüggesztettet kapott ugyan, de a bíróság nem mentesítette előzetesen a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól, illetve
- aki szolgálaton kívül úgy viselkedett, hogy magatartásával a bv. szerv működésébe vetett közbizalmat súlyosan veszélyeztette.

A pontok azonban 2010. január 1. napján kiegészültek egy újabb ponttal, így méltatlannak minősül az is, akinek büntetőjogi felelősségét (bűnösségét) a bíróság szolgálati jogviszony keretében vagy annak felhasználásával, 2009. december 31-ét követően szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt jogerősen megállapítja.

Tehát, ha a bíróság kimondta a bűnösséget, gyakorlatilag bármely szolgálattal összefüggő, idejében elkövetett, szándékos bűncselekmény miatt (ez lehetett akár vétség, például könnyű testi sértés, rágalmozás, becsületsértés, de bármely katonai bűncselekmény is, például alvás az őrhelyen, jelentési kötelezettség elmulasztása stb.), akkor szankciótól függetlenül (tehát még megrovás, próbára bocsátás vagy pénzbüntetés esetén is) az érintett személy szolgálati viszonyát kötelezően meg kellett szüntetni.

Felismerve azonban a szankció aránytalan voltát, a jogalkotók pár hónap után módosították ezt a pontot, és – az első három változatlanul hagyása mellett – a hatályos szabály már akként rendelkezik, hogy a méltatlanság akkor áll meg és jár felmentéssel, ha a bíróság büntetést (azaz szabadságvesztést; közérdekű munkát; pénzbüntetést) szab ki, olyan idejében elkövetett büntetett miatt, mely a szolgálati viszonytal összefüggésben áll, de nem minősül katonai büntetettnek. A vétség már nem elegendő a méltatlanság megállapításához.

Polgári törvénykönyv

Fontos változásokat hoz az új polgári törvénykönyv (2009. évi CXX. törvény) 2010. május 1. napján várható részleges hatálybalépése is: gyökeres változások várhatóak, melyek súlyos következményekkel járnak a büntetés-végrehajtást érintően is.

Sérelemdíj

Eddig hiába szegett szabályt a bv. intézet, kártérítést csak akkor kapott a fogvatartott, ha abból egészségügyi, pszichés vagy egyéb kára származott. Ezt azonban a fogvatartottnak be kellett

bizonyítania. Mivel ennek bizonyítása szakértői kérdés, a bíróság által kirendelt szakértő jellemzően nem tudta igazolni a fogvatartott által hivatkozott kárt, így a kereseteket a bíróságok szinte kivétel nélkül elutasították. Az új Ptk. azonban bevezeti az eddig nem ismert „sérelemdíj” fogalmát. Ez annyit jelent, hogy ha a fogvatartott bizonyítja, hogy őt személyiségi jogi sérelem érte (pl. hónapokig egy nadrágja volt; nemdohányzóként dohányzó zárkába került; cukorbetegként akár egy alkalommal nem diétás ételt kapott; faji hovartartozása miatt sértő kifejezéssel illették; nincs meg az előírt légköbméter; nem jutott időben orvoshoz; nem a megfelelő gyógyszert kapta; nem gyakorolhatta vallását stb.), akkor a bíróság – minden további vizsgálat vagy szakvélemény beszerzése nélkül – a sérelemmel és a felrhatóssággal arányos díjat ítél meg számára.

A bírói mérlegelésben bízva jegyzem meg, hogy ezen sérelemdíjak vélhetően köszönőviszonyban sem lesznek az igényelt milliós összegekkel, ám bármekkora összeg is kerüljön megítélésre, gondolom nem szorul magyarázatra, mekkora hírértéke lesz egy pernyertességnek főleg, ha azzal pénz is járt. Tömeges keresetindítások és megítélt sérelemdíjak prognosztizálhatók.

Képmáshoz és hangfelvételhez való jog

Az új Ptk. a régihez hasonlóan védi a képmáshoz és hangfelvételhez való jogot, azt azonban az eddigiektől eltérően rögzíti, hogy nincs szükség az érintett hozzájárulására, ha közhatalom nyilvános gyakorlása során (és a büntetés-végrehajtási szervek tevékenysége ilyennek minősül) a közhatalmat gyakorló személyről (vagyis a bv. szolgálatban lévő személyi állományáról is) készül a felvétel, és azt nem visszaélésszerűen használják fel. Ez különösen a sajtóhírek kapcsán jelent változást, hiszen a gyakorlatban azt jelenti, hogy munkája során bármely bv. alkalmazottról készülhet fénykép, videó a megkérdezése nélkül, így híradásokban, riportokban, a tárgyalás vagy előállítás során arca kitakarása nélkül fog szerepelni.

Dr. Takácsné dr. Takács Dóra

Lapzártakor érkezett

Az Alkotmánybíróság 2010. április 26. napján alkotmányellenessé nyilvánította a hatálybalépéséről szóló törvény egyes részeit, így az új Ptk. Első és Második Könyve (mely a fenti szabályokat is tartalmazza) nem lép hatályba 2010. május 1. napján.

Megjegyzendő, hogy ily módon az új Ptk. hatálybalépésének időpontjáról a most alakuló Országgyűlés fog dönteni a hivatalba lépő kormány erre vonatkozó törvényjavaslata alapján.

Nemzetközi kapcsolatok

Branko Peran, a Horvát Büntetés-végrehajtási Szervezet országos parancsnoka március 17-én Budapestre látogatott azzal a céllal, hogy tanulmányozza a magyar bv. információ-technológiai rendszerét, valamint az új fejlesztési elképzeléseket. A horvát kollégák érdeklődése elsősorban a jelenleg használt szoftverekre, különös tekintettel a fogvatartotti alrendszerre irányult. A két bv. szervezet között évek óta sikeres a partnerkapcsolat, Horvátország küszöbön álló európai uniós csatlakozásával az együttműködés további erősödése várható.

A katalán és a spanyol büntetés-végrehajtás szervezésében április 15. és 16. között, az EU spanyol elnökségi programjának részeként rendezték meg a tagállamok büntetés-végrehajtási vezetőinek találkozóját Barcelonában. A konferencia legfontosabb témái a 2009-ben elfogadott „Stockholmi program” végrehajtása és a büntetés-végrehajtási munkára vonatkozó általános etikai elvek, illetve az egységes statisztikai adatgyűjtés voltak. A magyar büntetés-végrehajtást dr. Kökényesi Antal bv. altábornagy, országos parancsnok képviselte.

2010. második félévében Belgium veszi át Spanyolországtól az EU elnökséget. **Hans Meurisse, a belga büntetés-végrehajtás főigazgatója** felszólalásában elmondta, hogy ez alkalomból 2010 októberében a belga bv. szervezet a Genti Egyetemen közösen konferenciasorozatot szervez. A rendezvények témái között szerepelnek majd a fogvatartotti oktatás és képzés, a személyi állomány képzése, a kábítószer elleni küzdelem, illetve a külföldi fogvatartottak kezelésének kérdései. 2011 első félévében hazánk veszi át az elnökségi stafétabotot, a büntetés-végrehajtási programelem előkészítését a belga kollégákkal közösen kezdjük meg elnökségük ideje alatt.

A Litván Büntetés-végrehajtási Szervezet a Pártfogó Felügyelői Szolgálattal közösen a személyi állomány fejlesztésére irányuló program végrehajtására nyert támogatást az Európai Szociális Alaptól. A program részeként a litván pártfogók több országban, köztük Magyarországon tesznek szakmai látogatást. A húszfős delegáció két napos magyarországi tartózkodása során, áprilisban konzultációt folytatott a Pártfogó Felügyelői Szolgálat munkatársaival, a Váltó-sáv Alapítvánnyal, a Megálló Csoport Alapítvány képviselőivel és látogatást tett a Fővárosi Bv. Intézet III. Objektumában.

lytatott a Pártfogó Felügyelői Szolgálat munkatársaival, a Váltó-sáv Alapítvánnyal, a Megálló Csoport Alapítvány képviselőivel és látogatást tett a Fővárosi Bv. Intézet III. Objektumában.

Válságjoga a börtönben?

A portugálok különös ötlettel rukkoltak elő az ő börtöneiket is sújtó zsúfoltság és pénzhiány megoldására: indiai mintára a joga bevezetésén gondolkodnak. Mivel a börtönök őrzésének megerősítése a válság miatt ott is elmarad, többen felvetették, hogy Indiában a joga kötelező bevezetésével és a vele együtt bevezetett kedvezményekkel sikerült jelentős mértékben csökkenteni az ottani büntetés-végrehajtási intézményekben elszaporodott erőszakot. Amelyik elítélt hajlandó elvégezni a több évezredes gyakorlatokat, abban a jutalomban részesül, hogy hamarabb szabadulhat. A számos betegség megelőzésére és gyógyítására is alkalmas gyakorlatok segítenek a rabok önkontrolljának javításában is, hiszen csökkentik a fogvatartottak agresszivitását. India börtöneiben minden 100 nap – alkalmanként több órák – jogázás után 36 nappal csökkentik a kiszabott büntetést. Akárcsak Spanyolországban, itt is további kedvezmények járnak az írás-olvasás elsajátításáért vagy a felsőfokú végzettség megszerzéséért.

Nálunk ugyan büntetés-rövidítést még nem eredményez a szorgalmas jogázás, de a Veszprém Megyei Bv. Intézetben is felismerték ennek a mozgásformának fizikai és mentális jótékony hatását: márciustól egy jogaoktató vezetésével hetente egyszer lehetőségük nyílik a fogvatartottaknak kipróbálni a megnyugtató gyakorlatokat.

Betörtek a börtönbe

Betörők jártak kétszer is egy holland börtönben, és ellopták a rabok televízióit a celláikból. A betörők dolgát az is megkönnyítette, hogy a rabok hétvégi eltávozáson voltak. Az Amszterdam közelében, Hoorn városában működő börtönben csak olyan rabokat tartanak, akik rövidesen szabadulnak. Itt kevésbé szigorúak, a holland hatóságok „nagyon kevésbé őrzött környezetnek” hívják ezt az intézményt, mellyel a rabokat próbálják visszazoktatni a társadalomba. A hétvégi eltávozás ennek megfelelően bevett gyakorlat. A magukat cseppet sem zavartató betörők a közelmúltban két hétvégén is könnyedén bejutottak a börtönbe. A kellemetlen helyzetbe hozott börtönigazgatóság csak annyit tehetett, hogy feljelentést tett a rendőrségen.